

- UPRAVNI ODBOR -

Broj:02-I-605/08

Sarajevo, 21.02.2008. godine

Na osnovu Smjernica za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika ("Sl. novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 19/05.), a vezano za poglavlje III-Procedure, te na osnovu člana 162. tačka 11. Pravila Univerziteta u Sarajevu, Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu je, na 20. sjednici održanoj 21.02.2008. godine, d o n i o

KODEKS PONAŠANJA

Uvod

Univerzitet u Sarajevu je institucija od javnog značaja za cijelo društvo i kao takva mora zadovoljiti postavljene ciljeve. Univerzitet u Sarajevu je vrlo cijenjen i ugledan, kako u domaćem sistemu visokog obrazovanja, tako i kod stranih Univerziteta koji se bave visokim obrazovanjem i naučno-istraživačkim radom. Njegovo izrazito naučno i obrazovno usmjerenje s ciljem daljeg prosperiteta i razvoja zadatak je svih zainteresiranih strana, uključujući njezine zaposlenike, studente, poslovne partnere, te cijelu društvenu zajednicu.

Stoga je vrlo bitno jačati razvojnu strategiju, motivirati timsku i pojedinačna dostignuća, poticati znanje i inovativnost, jačati povjerenje i odgovornost, njegovati otvorenost i toleranciju, te ispuniti svoja obećanja kako zbog svojih nadređenih tako i zbog svojih saradnika.

Poštujemo integritet i osobnost pojedinca. Uvažavamo različitost mišljenja, kultura i običaja. Podržavamo otvorenu komunikaciju.

Kodeks ponašanja objedinjuje osnovne vrijednosti Univerziteta u Sarajevu i načela ponašanja zaposlenika koja su u skladu sa etičkim, moralnim i profesionalnim normama, te opšteprihvaćenim civilizacijskim vrijednostima. Svrha ovog Kodeksa je uputiti zaposlenika kako se treba ponašati u radnoj okolini, te pružiti opšte smjernice u rješavanju moralno i etički nejasnih situacija s kojima se susreće u radnoj sredini.

U kodeksu se koriste termini Univerzitet u Sarajevu i poslovni sistem Univerziteta u Sarajevu.

Osim dosljedne primjene načela ponašanja iz ovog Kodeksa, zaposlenici su dužni poštovati i primjenjivati normativne akte i odluke Univerziteta u Sarajevu, te djelovati u skladu sa zakonom i propisima.

Za tumačenje i primjenu Kodeksa zaduženi su rukovodioci svih nivoa. U slučaju bilo kakvih problema ili nejasnoća u njegovoj primjeni, zaposlenici se trebaju obratiti svom rukovodiocu.

U slučaju neslaganja strana u tumačenju i primjeni Kodeksa, autentično tumačenje daje Upravni odbor.

Za ugled Univerziteta u Sarajevu iznimno je važno ponašanje svakoga od nas, a posebno rukovodilaca.

Stoga je svaki zaposlenik dužan prihvatiti njegove vrijednosti te u svom ponašanju primjenjivati načela propisana ovim Kodeksom.

Odnos prema poslu i saradnicima

Poštovanje razlika među ljudima

Cijenimo i poštujemo prirodne i kulturne razlike među ljudima. Svi zaposlenici kao su ravnopravni, bez obzira na spol, dob, nacionalnost, etničko porijeklo, religijsku pripadnost, jezik, socijalni i ekonomski status. Razlike među ljudima prihvataju se na otvoren i tolerantan način, bez uplitanja u privatnost i intimu.

Svi zaposlenici imaju jednaku priliku za uspjeh u organizaciji, a položaj na Univerzitetu ovisi isključivo o radnim rezultatima i uspješnosti svakog pojedinca.

Odgovornosti u odnosima između zaposlenika i poslodavca

Granice odgovornosti i ovlaštenja svakog zaposlenika određuje poslodavac, koji će o tome obavijestiti zaposlenika.

Zaposlenici su dužni poštovati granice ovlaštenja i odgovornosti, hijerarhiju i organizacijsku strukturu Univerziteta, te svojim ponašanjem čuvati i pridonositi njegovom ugledu.

Uprava i rukovodioci Univerziteta su odgovorni za praćenje i primjenu zadanih radnih procedura i pravila. Oni trebaju biti uzor, pozitivan model ponašanja koje je u skladu s etičkim i poslovnim standardima, te poticati timski rad i razmjenu informacija.

Obavljanju poslova zaposlenici su dužni postupati marljivo, savjesno i ustrajno, nastojeći premostiti teškoće na koje mogu naići u radu. Ako se zbog osobnih problema, privremene smanjene sposobnosti ili nekog drugog osobnog razloga, zaposlenik ne može potpuno posvetiti psolu, dužan je o tome obavijestiti poslodavca koji će izvanredne osobne potrebe i situacije zaposlenika nastojati uskladiti s potrebama posla kada god je to moguće.

Uprava i rukovodioci Univerziteta dužni su kontinuirano pratiti rad zaposlenika, prepoznati i usmjeravati njihove potencijale i mogućenosti, kao i proaktivno sprečavati moguće problematične i konfliktne situacije.

Aktivan odnos prema radu

Tokom rada svaki je zaposlenik dužan pažljivo pratiti radni proces, prikupljati važne podatke, uočavati probleme vezane za svoj posao, te o tome obavještavati saradnike i rukovodioce. Od zaposlenika se očekuje aktivan odnos prema radu i samoinicijativa u rješavanju zadataka. Cijenimo navedene osobne i profesionalne karakteristike zaposlenika, te aktivno pratimo, stimuliramo i podržavamo svaki doprinos zajedničkim ciljevima i razvoju Univerziteta u Sarajevu.

Odanost instituciji i poslovnom sistemu Univerziteta u Sarajevu

Odanost svom poslu, organizaciji, ciljevima Univerziteta u Sarajevu, te povjerenje u poslovodstvo temelji su današnjeg uspjeha, ali isto tako i preduslovi naše budućnosti. Odanost svojih zaposlenika Univerzitet u Sarajevu potiče sistemskim pristupom razvoju ljudskih potencijala, stvarajući radno okruženje i uslove u kojima svaki zaposlenik ima brojne mogućnosti za razvoj sposobnosti i talenata.

Komunikacija

Kvalitetna komunikacija nužna je za obavljanje svakog posla, osobito u odnosima prema saradnicima, poslovnim partnerima i svim korisnicima naših usluga. Komunikacija mora biti jasna i učinkovita, a podaci koji se iznose precizni, tačni i istiniti. Ova se pravila poštuju pri korištenju svih komunikacijskih medija, uključujući i elektronske oblike komuniciranja. Od zaposlenika se očekuje kulturni i profesionalan odnos u svim situacijama međuljudskih odnosa i komunikacija.

Vizija razvoja moguća je jedino uz sudjelovanje i marljiv rad svakog našeg zaposlenika. Zato je bitno da u međusobnim odnosima slijedimo sljedeća načela:

Povjerenje i poštovanje

Povjerenje i poštovanje saradnika osnova su svakog kvalitetnog poslovnog odnosa.

Saradnja

Razvijamo osjećaj zajedništva, kako na nivou pojedinih organizacionih jedinica, tako i u cijelom poslovnom okruženju Univerziteta u Sarajevu. To se posebno odnosi na pružanje stručne pomoći, savjeta, razmjenu iskustava i otvoreno komuniciranje. Sagledavanje činjenica i situacija iz različitih uglova pridonosi podizanju radne i kulturne razine unutar Univerziteta u Sarajevu. Stoga posebno potičemo i afirmiramo timski rad, punu saradnju i multidisciplinarni pristup u različitim poslovnim projektima i zadacima.

Odnos prema javnosti

Svaki zaposlenik, bilo tokom radnog vremena ili izvan njega, u svakodnevnoj komunikaciji i odnosima svojim ponašanjem izgrađuje ugled Univerziteta u Sarajevu, te time pridonosi njegovom poslovanju.

Vrlo je važno da u svakom djelovanju prema javnosti propagiramo visoku kvalitetu naših usluga, njihovu dostupnost, te visoke profesionalne domete i etičke principe u odnosima s poslovnim partnerima i širom društvenom zajednicom.

Odnos prema klijentima

Zadovoljstvo naših korisnika usluga i partnera je bitno za kontinuirano unaprijeđivanje naših odnosa partnerstva. Vrhunska usluga odgovornost je svakog zaposlenika unutar njegovih zaduženja i poslova.

Odnos prema poslovnim partnerima

Naizostavan dio poslovanja Univerziteta u Sarajevu je profesionalan odnos prema dobavljačima, kooperantima i ostalim poslovnim partnerima, koji omogućava daljni razvoj i prosperitet objiju strana.

Odnos prema društvenoj zajednici

Univerzitet u Sarajevu je svjestan uticja na zajednicu, kao i zajednice na njegovo poslovanje. Stoga pomažemo društvenoj zajednici u kojoj djelujemo, uz dosljedno postovanje zakona, lokalnih običaja i tradicije regije i/ili zamlje u kojoj obavljamo poslovne aktivnosti. Svaki zaposlenik u okviru svoga posla treba pridonositi okruženju te se ponašati kao socijalno odgovoran član.

Odnos prema političkoj javnosti

Univerzitet u Sarajevu na sudjeluje u novčanim i drugim oblicima podrške političkim strankama, organizacijama i njihovim predstavnicima.

Prema načelu poštovanja individualnosti svakog našeg zaposlenika, poštujemo privatno političko opredjeljenje i angažovanost naših zaposlenika u okolnostima koje ne predstavljaju sukob osobnih i profesionalnih kompetencija.

Standardi radne uspješnosti

Od zaposlenika se očekuje visok stepen radnog učinka kako bi osigurali visoku profesionalnost, te dugoročan i stabilan razvoj Univerziteta u Sarajevu. Zaposlenici trebaju u svakom radnom zadatku nastojati postići natprosječne rezultate, izvrsnost i zavidan nivo učinka. Djelovanje i težnja ka najvišim profesionalnim standardima posebno se prepoznaju i cijene, te će biti odgovarajuće nagrađeni. Visoka radna sposobnost i vrhunska kvaliteta u svakodnevnom radu na svim nivoima osnova su našeg rada.

Kompetencije i usavršavanje

Razvoj nauke, industrije i tehnologije, savremeni trendovi u poslovnom svijetu, kao i česte promjene u socijalnom, političkom i gospodarskom okruženju pred naše zaposlenike stavljaju zadatak kontinuiranog razvoja, sticanja novih znanja i vještina i usavršavanja postojećih.

Univerzitet u Sarajevu je razvio vlastiti sistem edukacije i profesionalnog razvoja kojim se zaposlenici osposobljavaju i usavršavaju u skladu sa svojom ulogom u radnom procesu, razvojnim potencijalima, interesima i ambicijama. Sticanje novih kopetancija obaveza je svakog zaposlenika, a kreativni pristup u radu, otvorenost za nova znanja, prijedloge i iskustva, kao i sposobnost produkcije novih ideja, posebno se cijene i nagrađuju.

Razmjena znanja

Razmjena znanja među zaposlenicim vrlo je bitna zbog povećanja ukupnog, organizacijskog znanja i vrijednosti Univerziteta u Sarajevu, kao i zbog sprječavanja gubitka i odljeva znanja. Prijenos znanja i iskustava potičemo sudjelovanjem zaposlenika i u specijalističkim i

projektnim interdisciplinarnim timovima, internom mobilnošću, programima usavršavanja i osposobljavanja. Svi zaposlenici, a posebno rukovodioci, dužni su pružiti profesionalnu i ljudsku pomoć i podršku u procesima učenja mladim zaposlenicima.

Osobni razvoj

Težnja ka razvoju vlastitih potencijala, sposobnosti i talenata, kao i ostvarenju ciljeva u različitim segmentima života, karakteristika je uspješnih i zadovoljnih ljudi.

Zdravlje

Zdravlje naših zaposlenika preduvjet je uspješnog poslovanja Univerziteta u Sarajevu, a ponajprije kvaliteta života svakoga od nas. Stoga potičemo zaposlenike da se posebno brinu o svom zdravlju.

Standardi poslovnog ponašanja

Poslovni uspjeh i ugled koji poslovni sistem Univerziteta u Sarajevu ima u javnosti rezultat je profesionalnog ponašanja naših zaposlenika kako u neposrednoj radnoj okolini, tako i u široj društvenoj zajednici. Za ugled Univerziteta i naših visokoobrazovnih usluga vrlo je važno ponašanje svakog od nas.

Od zaposlenika se očekuje da se u svim situacijama interakcije sa saradnicima, studentima, poslovnim partnerima, kooperantima odnosi sa poštovanjem i prihvaćanjem u skladu sa njihovim stavovima, mišljenjima i osjećajima.

U svakodnevnim situacijama na radnom mjestu očekuje se ponašanje koje je u skladu s opšteprihvaćenim pravilima pristojnog opfodjenja:

- pozdravljanje i odzdravljanje pri susretu,
- izrazi poštovanja prema starijima,
- tačnost dolaska na posao i sastanke, kao i poštovanje dogovorenih rokova,
- izvinjenje i ispravljanje pogreške,
- primjereno oslovljavanje,
- prikladno poslovno odijevanje, visoki standardi osobne higijene i urednosti,
- čistoća i urednost radne okoline,
- ljubazan stil komunikacije,
- decentan humor,
- izbjegavanje i aktivno sprječavanje svađa, konflikata i konfrontacija,
- diskrecija-izbjegavanje sudjelovanja u glasinama, ogovaranju i drugim vrstama negativne i štetne komunikacije.

Neprihvatljivi oblici ponašanja u radnoj okolini

Univerzitet u Sarajevu želi svojim zaposlenicima omogućiti rad u zdravoj, sigurnoj i ugodnoj radnoj okolini jer je takva okolina osnovni preduslov za najviša profesionalna i lična dostignuća naših zaposlenika.

Neprihvatljivo ponašanje u instituciji ni pod kojim okolnostima neće se tolerisati, a primjerene mjere, u skladu s aktima Univerziteta, bit će poduzete u najkraćem roku.

Imovina Univerziteta

Svako otuđivanje, pronevjera, uništavanje i oštećenje imovine Univerziteta u Sarajevu nepažljivim rukovanjem i nemarnim odnosom prema radu, kao i neovlašteno korištenje, strogo je zabranjeno.

Povjerljive informacije i poslovna tajna

Informacije i podaci koji za poslovanje Univerziteta u Sarajevu imaju iznimnu važnost smatraju se poslovnom tajnom, a njihovo otkrivanje neprihvatljivim ponašanjem. Povjerljivi podaci odnose se na zaposlenike, organizaciju, poslovne procese, operacije, razvoj i istraživanje, kao i intelektualno vlasništvo. Od zaposlenika se očekuje da se prema povjerljivim podacima odnose odgovorno i savjesno, te da ih u radu koriste isključivo prema svojim ovlaštenjima.

Sukob interesa

Zaposlenik ne smije sudjelovati u finansijskim i drugim aktivnostima koje mogu štetiti poslovanju, interesu, ugledu i dobrobiti Univerziteta u Sarajevu, kao i svim situacijama u kojim je lični interes u sukobu s poslovnim. Zaposlenik se tokom radnog vremena niti izvan njega ne smije baviti djelatnostima kojima konkuriše poslovanju Univerziteta u Sarajevu. Korištenje opreme, informacija i drugih sredstava Univerziteta dopušteno je isključivo u interesu Univerziteta u Sarajevu i za njegovu dobrobit.

Korupcija

Zaposlenik za svoj rad na Univerzitetu prima platu. Svako drugo primanje ili davanje novca, neprimjerenih darova ili usluga nije u skladu s aktima Univerziteta i strogo je zabranjeno.

Laž i uskraćivanje informacija

Zabranjeno je krivotvorenje podataka, zadržavanje i sprječavanje toka relevantnih informacija, kao i drugi oblici neprofesionalnog odnosa prema poslovnim informacijama.

Agresivno reagiranje i druga ugrožavajuća ponašanja

Svi oblici fizičkog i emocionalnog zlostavljanja na Univerzitetu u Sarajevu su najstrožije zabranjeni jer ugrožavaju sigurnost, integritet i dostojanstvo osobe, a posljedice često imaju trajni negativan učinak na pojedinca i njegovu porodicu, kao i neposrednu radnu okolinu. Prijetnje, vulgarno izražavanje, ispadi bijesa, vrijeđanje i omalovažavanje, verbalni i fizički napadi, seksualno zlostavljanje, kao i druga nasilnička ponašanja, čine radno okruženje neodgovarajućim za kvalitetan rad i ozbiljno ugrožavaju međuljudske odnose. Svako nasilno ponašanje smatra se teškom povredom radne obaveze.

Pušenje

Sve je veći broj dokaza da pušenje ugrožava zdravlje čovjeka. Iz tog razloga, u interesu zaštite nepušača zakonom je propisano uređivanje i obilježavanje mjesta gdje je pušenje dopušteno.

Zaposlenici pušači obavezni su bez izuzetka poštovati ova pravila.

Alkohol i droga

Unošenje alkoholnih pića u radne prostore, konzumiranje alkohola i opijanja na radnom mjestu, kao i dolazak na posao u pijanom stanju najstrožije je zabranjeno. Također je zabranjeno unošenje, širenje i korištenje svih vrsta droga i opojnih sredstava na radnom mjestu. Takvo ponašanje je samodestruktivno i ima izuzetno negativan učinak na radnu sposobnost i rezultate, te je zakonom zabranjeno. Konzumiranje alkoholnih pića dopušteno je samo u iznimnim i reprezentativnim prilikama uz odobrenje poslodavca.

Oružje

Zabranjeno je unošenje, držanje i upotreba svih vrsta oružja u radnim prostorima Univerziteta u Sarajevu. Držanje i upotreba dopuštena je samo ovlaštenim osobama.

Prikrivanje i tolerisanje neprihvatljivog ponašanja

Ponašanje u skladu s načelima Kodeksa lična je i profesionalna odgovornost svakog zaposlenika. Osim što su dužni pridržavati se navedenih pravila ponašanja, zaposlenici su obavezni pratiti poštuju li se ona u njihovoj radnoj okolini. U slučaju da zaposlenik primjeti odnose, događaje i situacije koje procjenjuje kao neprihvatljive, te protivrječne Kodeksu, dužan je o tome obavjestiti svog rukovodioca.

Zaključak

Primjenjivanje Kodeksom zacrtanih vrijednosti i načela u odnosu prema poslu, saradnicima, ostalim članicama poslovnog sistema Univerziteta u Sarajevu, te poslovnim partnerima od svakog zaposlenika, izbjegavanje spomenutih neprihvatljivih oblika ponašanja, kao i pružanje odgovarajućih radnih uslova i mogućnosti profesionalnog i ličnog razvoja zaposlenika od poslodavca, značajni su preduslovi prosperiteta Univerziteta u Sarajevu, a time i svakog zaposlenika, te društva u cjelini.

Kodeks ponašanja objavljen je na Oglasnoj ploči Univerziteta u Sarajevu dana 27.02.2008. godine.

***PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA***

Prof. dr. Sead Redžepagić

